

รายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๕๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

เรื่อง การอ่านจับใจความและวิเคราะห์
แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

ครูผู้สอน ครูชลภักดี คงกำเนียด

ครูวาสนา โพธิวงศ์

ส.ค.ส.ปี ๒๕๓๕ จากในหลวงรัชกาลที่ ๙

พ่ของวาน เรามุ่งดี ไม่หมกมุ่น
วานของพ่ เราเพียรดี ไม่เกียจคร้าน
พ่ทั้งวาน ก็ยอมดี มีสุขสันต์

คำถามชวนคิด

๑. บทอ่านนี้ชื่อว่าอะไร

เฉลยคำตอบ

ส.ค.ส. ปี ๒๕๓๕

คำถามชวนคิด

๒. เนื้อหาของบทอ่านนี้กล่าวถึงสิ่งใด

เฉลยคำตอบ

ให้มุ่งมั่นทำดี ไม่ควรเกียจคร้านการทำงาน
ถ้าทำได้อีกก็จะมีความสุข

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกหลักการอ่านจับใจความ วิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ได้
๒. จับใจความ วิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็น จากเรื่องที่ได้
๓. นำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต

การจับใจความสำคัญ

สื่อวีดิทัศน์ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

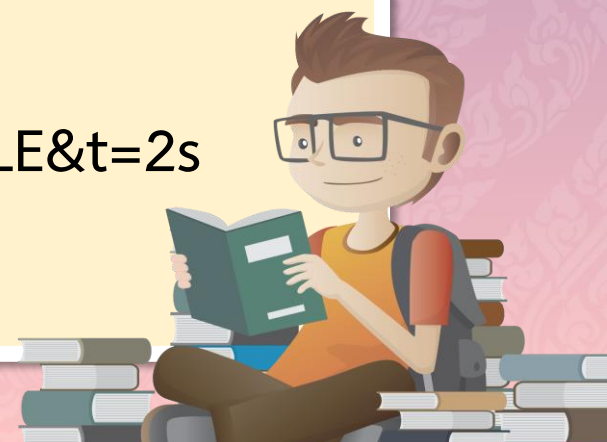
ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

จากช่อง youtube ครูโอ สื่อการเรียนการสอน

เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

เผยแพร่เมื่อ ๑๗ ม.ค. ๒๕๖๑

แหล่งที่มา https://www.youtube.com/watch?v=A9L_7qP-_LE&t=2s

สรุปความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ คือ การอ่านเพื่อจับใจความหรือข้อคิด ความคิดสำคัญหลักของข้อความหรือเรื่องที่อ่าน โดยเป็นข้อความที่คลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้าหนึ่ง ๆ ไว้ทั้งหมด

๖. สรุปใจความสำคัญ
ให้ถูกต้องชัดเจน

๑. ตั้งจุดมุ่งหมายใน
การอ่านให้ชัดเจน

สรุปหลักการอ่าน
จับใจความสำคัญ

๒. ศึกษาเรื่องที่อ่าน
ให้เข้าใจ

๕. นำสิ่งที่สรุปได้มา
เรียบเรียงใจความสำคัญ

๔. เมื่ออ่านจบตั้งคำถามว่า
“ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร”

๓. อ่านเรื่องหรือเนื้อหา
อย่างคร่าว ๆ พอเข้าใจ

ตำแหน่งของ
ใจความสำคัญ

ตอนต้นของย่อหน้า

ตอนกลางของย่อหน้า

ตอนท้ายของย่อหน้า

มาช่วยกันค้นหา
ใจความสำคัญ

อ่านข้อความ แล้วบอกใจความสำคัญ

ป้าสมศรีเป็นแม่ค้าขายถ่านอัดแท่งอยู่ที่ตลาดนัด
ริมแม่น้ำ ทุกวันป้าสมศรีจะขนถ่านไปขายที่ตลาด
และเมื่อตกเย็นก็จะขนถ่านกลับไปเก็บไว้ที่บ้านของ
ตนเอง

คำถามชวนคิด...พิงใจใจความ

คำถาม : ป้าสมศรีมีอาชีพอะไร

คำตอบ : **อาชีพค้าขาย (ขายถ่าน)**
.....

คำถามชวนคิด...พิณใจใจความ

คำถาม : ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

คำตอบ :
.....

อยู่ที่ตลาดนัดริมแม่น้ำ
.....

อ่านข้อความ แล้วบอกใจความสำคัญ

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติไทย มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย แสดงถึงเอกลักษณ์ของความเป็นไทย คนไทยใช้ภาษาไทยในการสื่อสารและเป็นภาษาราชการ

คำถามชวนคิด...พิณใจใจความ

คำถาม : ภาษาไทยมีมาตั้งแต่สมัยใด

สมัยสุโขทัย

คำตอบ :

คำถามชวนคิด...พิณิจใจความ

คำถาม : ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

คำตอบ : ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติไทย
.....
มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย
.....

สรุปใจความสำคัญของนิทานเรื่อง หมาป่ากับลูกแกะ

ใคร : หมาป่า, ลูกแกะ

ทำอะไร : หมาป่าอยากกินลูกแกะเป็นอาหาร จึงได้คิดกลอุบายต่าง ๆ เพื่อจะใช้เป็นเหตุผลในการจับลูกแกะกิน

ที่ไหน : ริมลำธาร

อย่างไร : ผลสุดท้าย หมาป่าก็จับลูกแกะกินเป็นอาหาร

ข้อคิด : คนพาลมักหาเหตุผลมาอ้างการกระทำของตนเองเสมอ

กิจกรรมพัฒนาอ่านจับใจความสำคัญ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๕ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
ตอนที่ ๒ โดยเขียนระบุใจความสำคัญของข้อความที่กำหนดให้

เวลาทำกิจกรรม ๑๕ นาที

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑) ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๕ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ตอนที่ ๒
- ๒) เวลาในการทำงาน
๑๕ นาที

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ๑) แจกใบงานที่ ๕
- ๒) สังเกตการทำงานและประเมินการจับใจความสำคัญของนักเรียน
- ๓) ให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล

การทำใบงานที่ ๕ การอ่านจับใจความสำคัญ (ตอนที่ ๒)

ตอนที่ ๒ เขียนระบุใจความสำคัญ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วเขียนประโยคที่เป็นใจความสำคัญ

๑. เมื่อจัดของขึ้นรถแล้ว พ่อขับรถพาแม่และฝนมุ่งหน้าไปที่บ้านป้านิต พี่สาวของแม่ที่อำเภอปากช่อง ซึ่งอยู่ห่างจากถนนใหญ่

๒. ลุงสมชายขุดสระน้ำขนาดใหญ่เอาไว้กักเก็บน้ำ เพื่อรดต้นไม้ รดผัก เลี้ยงปลา และการเกษตรอื่น ๆ นอกจากนี้ยังเลี้ยงไก่ เพื่อเก็บไข่มาทำอาหาร

การทำใบงานที่ ๕ การอ่านจับใจความสำคัญ (ตอนที่ ๒)

๓. เมฆและฝนมีความสุขที่ได้มาเที่ยวบ้านป่าชนิด และหวังว่าจะได้มาเที่ยวที่นี่อีกบ่อย ๆ ได้สูดอากาศบริสุทธิ์ ได้ชื่นชมธรรมชาติ ได้กินอาหารที่ปลอดภัย

๔. มะนาวและแก้วตาตื่นตาตื่นใจกับสีส้มของดอกไม้บานาชนิดที่อยู่รอบบ้านบนเนิน มีต้นไม้ที่ร่มรื่นอยู่ ทั่วบริเวณบ้าน

๕. ถ้าฝนตก เราไม่ควรไปเที่ยวน้ำตก เพราะอาจเป็นอันตรายจากน้ำที่ไหลแรงตามโขดหินและมีตะไคร่น้ำทำให้ลื่นล้มได้

การทำใบงานที่ ๕ การอ่านจับใจความสำคัญ (ตอนที่ ๒)

๖. ในแหล่งน้ำทุกแห่งไม่ว่าน้ำจืดหรือน้ำเค็ม สาหร่ายทุกชนิดมีความเท่าเทียมกัน สาหร่ายขนาดเล็กเป็นอาหารของลูกสัตว์น้ำ สาหร่ายขนาดใหญ่เป็นที่หลบภัยและวางไข่ แต่สิ่งสำคัญคือสาหร่ายทุกชนิดล้วนเป็นผู้ผลิตออกซิเจนให้สิ่งมีชีวิตอื่นได้หายใจ

๗. การใช้ดินประสิวในอาหารมากเกินไปกำหนดจะทำให้เกิดพิษต่อทางเดินอาหาร มีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง ท้องร่วง อุจจาระเป็นเลือด ดินประสิวในอาหารยังทำให้เกิดสารซีโนโตรซามีน ซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดมะเร็ง

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่องการอ่านจับใจความและวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน

ใบความรู้ที่ ๕ เรื่อง การอ่านจับใจความและวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง สื่อสารคล่องต้องรู้วิธี
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การอ่านจับใจความและวิเคราะห์แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย รหัส ท๑๕๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

การอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความเป็นการอ่านเพื่อจับใจความหรือข้อคิด ความคิดหลักของข้อความ หรือเรื่องที่อ่าน เป็นข้อความที่ครอบคลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้าหนึ่ง ๆ ไว้ทั้งหมด

ใจความสำคัญ หมายถึง ใจความที่สำคัญ และเด่นที่สุดในย่อหน้า เป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถ ครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่น ๆ ในย่อหน้านั้นหรือประโยคที่สามารถเป็นหัวเรื่องของย่อหน้านั้นได้

ถ้าตัดเนื้อความของประโยคอื่นออกหมด หรือสามารถเป็นใจความหรือประโยคเดี่ยวๆ ได้ โดยไม่ต้อง มีประโยคอื่นประกอบ ซึ่งในแต่ละย่อหน้าจะมีประโยคใจความสำคัญเพียงประโยคเดียว หรืออย่างมากไม่เกิน ๒ ประโยค

ใจความรองหรือพลความ (พน-ละ-ความ) หมายถึง ใจความหรือประโยคที่ขยายความประโยคใจความ สำคัญ เป็นใจความสนับสนุนใจความสำคัญให้ชัดเจนขึ้น อาจเป็นการอธิบายให้รายละเอียด ให้คำจำกัดความ ยกตัวอย่าง เปรียบเทียบ หรือแสดงเหตุผลอย่างถี่ถ้วน เพื่อสนับสนุนความคิด ส่วนที่มิใช่ใจความสำคัญ และมีใช่ ใจความรอง แต่ช่วยขยายความให้มากขึ้น คือรายละเอียด

หลักพื้นฐานการอ่านจับใจความสำคัญ

๑. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน
๒. อ่านเรื่องราวอย่างคร่าวๆ พอเข้าใจ และเก็บใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
๓. เมื่ออ่านจบให้ตั้งคำถามตนเองว่า เรื่องที่อ่าน มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร
๔. นำสิ่งที่สรุปได้มาเรียบเรียงใจความสำคัญใหม่ด้วยสำนวนของตนเองเพื่อให้เกิดความสละสลวย

วิธีจับใจความสำคัญ

วิธีการจับใจความมีหลายอย่าง ขึ้นอยู่กับความชอบว่าอย่างไร เช่น

- การขีดเส้นใต้
- การใช้สีต่าง ๆ กัน เพื่อแสดงความสำคัญมากน้อยของข้อความ
- การบันทึกย่อเป็นส่วนหนึ่งของการอ่านจับใจความสำคัญที่ดี แต่ผู้ที่ย่อควรย่อด้วยสำนวนภาษา

และสำนวนของตนเองไม่ควรย่อด้วยการตัดเอาข้อความสำคัญมาเรียงต่อกัน เพราะอาจทำให้ผู้อ่านพลาด สารสำคัญบางตอนไปอันเป็นเหตุให้การตีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนได้

เป็นการอ่านเพื่อค้นหา
ใจความสำคัญ

ทำให้รู้ข้อคิดและ
ส่วนต่าง ๆ ของเรื่องได้

สรุปบทเรียน
“การอ่านจับใจ
ความสำคัญ”

ช่วยให้เข้าใจเรื่องราว
ทั้งหมดได้ดี

ใจความสำคัญที่ดีต้องไม่ยาว
มากเกินไป ต้องสั้นได้ใจความ

ช่วยให้รู้ส่วนสำคัญ
ของเรื่องที่อ่าน

คำถามสรุปบทเรียน

๑. นักเรียนได้รับความรู้อะไรบ้าง

จากการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

และแสดงความคิดเห็น

๒. นักเรียนจะนำความรู้เรื่องนี้ไปปรับใช้

ในชีวิตประจำวันอย่างไรบ้าง

บทเรียนครั้งต่อไป

“เรื่อง การจับใจความสำคัญ
จากการฟังและการดู”

สิ่งที่ต้องเตรียม

๑. ใบความรู้ที่ ๖ เรื่อง การจับใจความสำคัญ
จากการฟังและการดู
๒. ใบงานที่ ๖ เรื่อง การจับใจความสำคัญ
จากการฟังและการดู

ดาวน์โหลดใบความรู้และใบงานได้ที่ www.dltv.ac.th

